Поштарина плаћена у готову

НОВИ САД
субота
1 јуна
1940

Година VI
Бр. 129(1.514)

ДАН

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ

Независни информативни дневник
Излази свакодневно осим понедељника
Примерак 1 Д
Месечна претплата 20 д. за земљу 50 за иностранство
Огласи по тарифи

Редакција и администрација Краља Александра 7. — Телефон: 21-05 — 21-06. Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду број 58.460 — Поштански фах број 178 — Рукописи и фотографије се не враћају.

Битка у Фландрији достигла врхунац

Савезничке трупе се укрцавају у Денкерку

Артиљериске борбе између Ене и Мезе

Немачки извештаји

САОПШТЕЊЕ О ЗАРОБЉЕЊУ КОМАНДАНТА ФРАНЦУСКЕ ПРВЕ АРМИЈЕ

Берлин, 31 маја. — (А. А.) ДНБ јавља:

Прекјуче, у среду, приликом борби источно од Касела, заробљен је командант прве француске армије генерал г. Приу, заједно са већим бројем француских виших официра.

Генерал г. Приу стар је 61 годину и важи као нарочито способан командант.

У Светском рату био је официр генералштаба. После рата командовао је колонијалним трупама, био је неко време шеф француске војне мисије у Пољској.

На почетку рата преузео је команду прве француске армије приликом слома те армије пао је у ропство.

ОДЛИКОВАЊЕ НЕМАЧКИХ ОФИЦИРА

Берлин, 31 маја. (А.А.) — ДНБ јавља:

Вођа Рајха одликовао је витешким редом Гвозденог крста ваздухопловне официре:

Пуковника Густава Вилкеа, команданта једне транспортне јединице, поручника Алфреда Шварцмана, команданта чете падобранаца, поручника Херберта Шмита, команданта чете падобранаца, потпоручника Коротитјена и наредника Герца, оба из пука падобранаца.

Британски извештаји

НОВИ ПЛАН ЗА УБРЗАНУ ПРОИЗВОДЊУ ТЕНКОВА И ОКЛОПНИХ КОЛА

Лондон, 31 маја. (А.А.) — Рајтер јавља:

Војни сарадник „Дејли Телеграфа" пише:

„Веома је вероватно да ће нова француска школа, коју заступа 15 нових генерала, покушати да добије у времену да би реорганизовала војску према новој територији. Сматра се да немачке оклопне снаге не могу бити тучене само савезничким оклопним снагама. Да би немачке оклопљене снаге биле сломљене, француска индустрија настојаће да у све бржем ритму производи тенкове и оклопљена кола. Може се претпостављати да ће бити ускоро произведено хиљаду тенкова од сто тона, три хиљаде од 30 до 50 тона и шест хиљада од 10 до 20 тона. Са таквом снагом која ће бити употребљавана како за дефанзиву тако и за офанзиву, француски генералштаб биће способан да отвори пут сјајној француској пешадији и артилерији".

ПОВЛАЧЕЊЕ САВЕЗНИЧКИХ ТРУПА ПРЕМА ДЕНКЕРКУ

Лондон, 31 маја. (А.А.) — Авас јавља:

Повлачење савезничких трупа према обали продужује се и даље. Две дивизије већ су стигле у Денкерк.

Лондон, 31 маја. — (А. А.) АВАС јавља:

Вицеадмирал сер Џемс Сомервил изјавио је јуче преко радиа да је могуће да се мање групе Немаца искрцају у Енглеску под нарочитим атмосферским приликама, а да притом не буду опажене. Међутим, рекао је сер Џемс Сомервил, Енглеска је спремна и против тога. Додао је да не може открити у чему се састоји њена одбрана, па је рекао.

„Ви можете бити сигурни да би таква искрцавања била одмах констатована".

Лондон, 31 маја. (А.А.) — Рајтер јавља:

Многобројни савезнички одреди пребачени су у југоисточну Енглеску, одакле су упућени за унутрашњост земље. Многи од ових војника носили су знаке тешких борби.

Приликом искрцавања ових војника дошло је до дирљивих сцена. Становништво је приредило бурне овације својим браниоцима.

НЕКЕ БЕЛГИСКЕ СНАГЕ НАСТАВИЛЕ ДА СЕ БОРЕ СА САВЕЗНИЧКИМ ТРУПАМА

Лондон, 31 маја. — (А. А.) Рајтер јавља.

Белгиски радио саопштава да су неке белгиске снаге наставиле да се боре са савезничким трупама у Фландрији. Већи број виших белгиских официра одбили су да капитулирају по налогу Краља Леополда.

Долазак совјетске делегације у Београд

Београд, 31 маја. (А.А.) — Јутрос у 6.12 часова стигла је у Београд совјетска делегација, коју сачињавају: совјетски посланик у Софији г. Анатолиј Јосиповић-Лаврентијев; аташе совјетског посланства ТАСС Владимир Александровић Морозов и чиновница посланства у Софији гђица Надежда Стриго.

Ову делегацију, која је у Београд дошла у циљу размене ратификационих аката у вези са недавно закљученим југословенско-совјетским споразумом о трговини и пловидби и допунским протоколом, дочекали су на станици: саветник Министарства иностраних послова г. Владислав Марковић, потшеф Протокола г. др. Матић, затим шеф отсека Централног пресбироа г. др. В. Димић, представници агенције Авале и југословенске штампе.

САОПШТЕЊЕ МИНИСТАРСТВА ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ

Лондон, 31 маја. — (А. А.) Рајтер јавља:

Министарство за информације саопштава:

„Због повећаног немачког притиска на њиховом северном и јужном боку, британски експедициони корпус и француске снаге на северу били су принуђени да се повуку према обали, где сада бесни битка. Ова операција је изведена са великом вештином и смелошћу.

Лондон, 31 маја. (А.А.) — Рајтер јавља:

Министарство за јавну безбедност издало је проглас у коме се каже да је, с обзиром на данашњу ситуацију, потребно да сви британски грађани буду припремни на позив под заставу.

Г. Цветковић у аудијенцији

Београд, 31 маја. — Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник Павле примио је у аудијенцију претседника владе г. Драгишу Цветковића.

Француски извештаји

„ФАНТАСТИЧНА БОРБА БЕЗ МИЛОСТИ"

Париз, 31 маја. — (А. А.) АВАС јавља:

Пишући о борби у Фландрији, г. Шарл Морис вели да се на једном делу Француске Фландрије и на једном комадићу белгиске Фландрије води „фантастична борба без милости". Велсова замисао новог рата, вели писац чланка, нема ничег сличног ономе што се догађа од уторника Немци бацају у борбу масу људи, које се без престанка обнављају. Французи и Енглези одговарају са сјајном енергијом. Ваздухопловне, земаљске и поморске снаге су у борби.

Војни критичар листа „Епок" показује известан оптимизам заснован на јасно одређеним чињеницама.

Битка у Француској, вели писац чланка, развија се у једном правцу који сигурно Немци нису желели. Немци су очекивали да ће капитулација белгиске војске повући за собом и слом армије генерала г. Бланшара.

Немачка саопштења покушавају да прикажу маневар северне армије, која се креће према мору, као бег у нереду. Ништа није нетачније од тога. Ситуација северне војске остаје озбиљна Она је могла изгледати очајничка у часу капитулације Краља Леополда. Међутим, уствари ситуација се поправила.

Дипломатски уредник агенције „Стефани" предвиђа скори завршетак драме у Фландрији

Рим, 31 маја. (А.А.) — Дипломатски уредник агенције Стефани пише да се драма у Фландрији ближи крају и да одмах после тога немачке трупе мисле да предузму своје директне нападе на Париз и Лондон. У овој врло критичној фази своје историје Француска и Енглеска су дошле у такво стање да су њихове поморске и ваздухопловне снаге тако раздвојене и растурене на многим пољима ратне шаховске табле. Француска многе своје дивизије држи на граници Алпа, у Тунису и у Сирији. Енглеска сада када је изгубила свој експедициони корпус у Француској, у жајној журби припрема одбрану самог Британског Острва, а поред тога велики део њених трупа налази се у Египту, Судану и Палестини.

По речима дипломатског уредника агенције Стефани сматра се да се на свим овим поменутим тачкама концентрисало око 1,300.000 француских и енглеских војника. Ти кочеиним снагама треба додати концентрацију ваздухопловних и поморских савезничких снага, које су исто тако по броју врло знатне. Оваква ситуација, која ће свакако имати последице на крајњи исход борбе, резултат је версајске политике која је била уперена против Немачке и против Италије. Та и таква политика, ето, на један тако очевидан начин указује на снагу Италије у оквиру војних снага Европе

ИНСТРУКЦИЈЕ БЕЛГИСКОМ ПОСЛАНИКУ У БЕОГРАДУ

Загреб, 31 маја. — „Јутарњи лист" јавља из Београда да је белгиски посланик у Београду примио од претседника белгиске владе г. Пјерлоа инструкције којима се разрешава заклетве верности према краљу Леополду III. Белгиски посланик је о томе обавестио нашу владу.

Г. ЛАВАЛ СТИГАО У РИМ СА ФРАНЦУСКИМ ПРЕДЛОЗИМА?

Рим, 31 маја. — Сазнаје се да је стигао у Рим бивши претседник француске владе г. Пјер Лавал, који је одмах са станице кренуо у палату Кињи, где га је примио министар спољних послова гроф Чано. Г. Пјер Лавал је, како се тврди, донео италијанској влади предлог француске владе за преговоре на основу захтева које је Италија поставила у погледу Француске. Према овим вестима француски предлози су повољни за Италију и обухватају оне тачке помоћу којих би Француска и Италија могле непосредно да среде своје односе.

—О—

Румунски одбранбени планови данас више нису уперени против Совјетске Русије

Будимпешта, 31 маја. — Промена у односима Румуније и других балканских земаља према Совјетској Русији изазвала је прилично изненађење у неким овдашњим политичким круговима. Дописник „Јунајтед Преса" из Букурешта, који већ 20 година живи у Румунији, упозорава да се ситуација нагло изменила. Још пре кратког времена сви румунски војнички планови били су израђивани у циљу одбране од напада од стране Совјетске Русије. Данас се, напротив, Совјетска Русија више не означава као најјачи нападач, него као најјача заштитница мира на Балкану. Ипак су неки овдашњи кругови узнемирени због руског држања у питању Бесарабије, али су ови кругови у мањини.

—ooo—

МЕШОВИТИ ЈУГОСЛОВЕНСКО-ИТАЛИЈАНСКИ ПРИВРЕДНИ ОДБОР САСТАЈЕ СЕ У РИМУ 4 ЈУНА

Рим, 31 маја. — У уторник, 4 јуна, састаће се у Риму Мешовити југословенско-италијански одбор, који ће расправити о даљем развоју италијанско-југословенске размене. Нашу делегацију, која ће отпутовати вероватно већ у недељу, предводиће помоћник министра спољних послова г. Миливоје Пиља.

Привредни савет Балканског споразума заседаће шест дана

Прву свечану седницу отвориће у суботу министар спољних послова г. др. Цинцар-Марковић

Београд, 31 маја. — Министар спољних послова г. Александар Цинцар Марковић отвориће сутра, у 17 часова у свечаној дворани Трговинске коморе, заседање Привредног савета Балканског споразума. Привредни савет ће расправљати о актуелним питањима привредне сарадње држава Балканског споразума. Делегације ће поднети велики број реферата о разним питањима. Према утврђеном програму, Савет ће радити шест дана. За време свога боравка у Београду, делегати ће учинити излете до Авале и Опленца, где ће положити венце на гробове Незнаног Јунака и Витешког Краља Александра

—ooo—

ЛОНДОН, 31 маја. — (А. А.) Јуче се могло сазнати да је Нарвик заузет од стране савезничких трупа, захваљујући одлично вођеним операцијама једног француског генерала. (Авас)

Г. др. Александар Цинцар-Марковић

ПОЛИТИЧКА ХРОНИКА

Потпретседник владе г. др. Влатко Мачек конферисао је јуче пре подне са министром шума и рудника г. др. Џафером Куленовићем и министром без портфеља г. др. Баришом Смољаном. Затим је г. др. Мачек конферисао са претседником владе г. Драгишом Цветковићем. Овој конференцији присуствовали су и министар финансија г. др. Јурај Шутеј и министар без портфеља г. Бариша Смољан. После тога, у подне, г. др. Мачек је конферисао са министром при Претседништву владе г. др. Михаилом Константиновићем.

Министар без портфеља г. др. Бариша Смољан конферисао је јуче дуже са министром при Претседништву владе г. др. Михаилом Константиновићем.

У кабинету министра војске и морнарице одржана је конференција између министра војске и морнарице армиског генерала г. Милана Недића и министра трговине и индустрије г. др. Ивана Андреса.

Бугарски посланик у Београду г. Стоилов посетио је јуче по подне претседника Демократске странке г. Милана Грола.

Преко шведске владе г. фон Рибентроп упутио је француској влади једно саопштење о поступању са заробљеним немачким авијатичарима

Берлин, 31 маја. (А.А.) ДНБ јавља: Министар иностраних послова Рајха г. фон Рибентроп упутио је преко шведске владе француској влади саопштење у коме се вели:

„Влада Рајха добија у последње време све више вести према којима се са немачким авијатичарима и падобранцима који допадну у француско заробљеништво поступа у супротности са међународним правом и одредбама које су на снази.

Нарочито карактеристичан пример тог поступка био је случај пуковника ваздухопловства Лакнера, који је заробљен од стране француских трупа.

У извештају који је он по званичној дужности поднео после ослобођења из ропства, и који је међувремено објавила и штампа, види се да су на овог официра француске трупе осуле ватру у тренутку када је он са падобраном искочио из свог запаљеног авиона, затим да су по спуштању на земљу марокански војници с њим брутално поступали и да су претили да ће га убити, а на крају везали су га ланцима.

У извештају се затим вели да је већи број немачких заробљених авијатичара, и поред тешких рана, саслушаван, мада им после дугог пута није указивана никаква лекарска помоћ. Што се тиче оваквог поступка са рањеним војницима то нису само усамљени случајеви које треба приписати самовољи француских официра.

Француски жандарми, који су немачким официрима стављали лисице на руке нагласили су да они то чине по изричитом упутству својих наредбодаваца.

Све то потврђује још и тајна заповест коју је издао француски генералштаб (други отсек) девете армије под бројем 1801/2 од 13 априла 1940 године, а која је пала у руке немачких трупа, из које се види да безобзирно поступање према заробљеним рањеним војницима немачког ваздухопловства и падобранских одреда у свему одговара намерама виших војних кругова француске армије, која је издала заповест француским трупама.

Из тог тајног наређења види се каквим су бруталностима изложени немачки авијатичари и заробљеници.

Немачка врховна команда није вољна да пређе ћутке преко ових чињеница и да у будуће настави са досадашњим поступком према француским авијатичарима који се налазе у немачком заробљеништву. Према томе, немачка влада овим објављује француској влади да ће за сваки случај отварања ватре на немачког авијатичара који је у нужди употребио падобран, као и за свако убиство немачког авијатичара, поступити са најоштријом одмаздом, као што је већ то објавио врховни заповедник немачког ваздухопловства".

Ухапшен је чуружки столар Мита Панков под сумњом да је убио старог Ђоку Ивкова и жену му Даницу

У истрази по двоструком убиству у Чуругу, чије су жртве Ђока и Даница Ивков, дошло је до сензационалног преокрета. Као што је познато, убиство је извршено 24 о. м. у штали куће убијеног старца. Није се могло установити да ли је двоструки убица одвео новац из куће, јер је на више места пронађен новац који убица, из гледа, није пронашао или није хтео да узме.

Истрагу је на лицу места водио, по наређењу команданта Дунавског жандармериског пука, пуковника г. Телемаха Јанковића, жандармериски капетан г. Александар Зарчевић. По наређењу шефа јавне безбедности Банске управе г. др. Вељка Момировића, жандармерији су помагали у раду технички органи Управе полиције у Новом Саду г. Милош Стефанов, помоћник шефа Кривичног отсека, и полициски агент г. Паво Варићак.

После вишедневне истраге, жандармерија је ухапсила Миту Панкова, столара из Чуруга, 48 година старог, на кога је пала сумња да је извршио ово двоструко убиство. Панков је спроведен у Нови Сад и предат Државном тужилаштву.

Истражни судија г. Милан Папричић одмах је почео са саслушањем Панкова.

„Јутарњи лист" о преговорима за образовање концентрационе владе

Лист тврди да се за концентрациону владу залаже СДК и да се већ воде преговори између демократа и радикала око Главног одбора

Загреб, 31 маја. — „Јутарњи лист" пише о питању образовања концентрационе владе, које је на дневном реду, и констатује да се оно у београдским политичким круговима сматра као врло актуелно. Поред осталих разлога који се истичу, наглашава се потреба да се у данашњем критичном времену доведе у владу што већи број политичких претставника народа, да се, дакле, изврши реконструкција владе. Истиче се да су самостални демократи данас носиоци идеје о концентрационој влади. Изгледа, додаје „Јутарњи лист", да постоји и сагласност и самог вођства СДК у питању концентрационе владе под неким условима. Главни услови који се са стране СДК постављају су да се споразум и све што је на основу акта од 26 августа извршено има сматрати као готова ствар и политика споразума народа са свим консеквенцијама у управљању државне политике треба да постане основ политике концентрационе владе.

Лист сазнаје да су већ у току преговори с радикалским главним одбором и демократима, иако нису вођени формално и јавно. Исто тако успостављен је контакт између радикалског Главног одбора и Демократске странке по питању сада актуелног питања концентрационе владе, које се, што лист нарочито наглашава, сада покреће и са стране СДК. Одржана је и заједничка седница претставника ових двеју странака. Постоји резерва на њиховој страни у давању информација о досадашњим преговорима и постигнутим резултатима, али та резерва се не односи на саму ствар, него се она оправдава искуством које су имали у досадашњим преговорима. Како је основни захтев на страни СДК за концентрациону владу политика споразума и признање стања створеног на основу те политике, то се, додаје лист, у београдским политичким круговима сматра да ће се преговори о концентрационој влади наставити без тешкоћа.

ОДЈЕЦИ И МИШЉЕЊА

„НАПРЕД“ (Београд: „Ми морамо и као појединци и као народ учинити све што до нас стоји да нам држава опстане и боља постане. Јер кад други мисле, да ради заштите својих интереса могу туђе земље освајати, не може нам нико под небом порицати право своју сопствену земљу бранити. Потребно је само да наши политички људи, у они у влади и они ван владе, смишљеним радом једном за свагда привежу народ за државу и начине од њих једну нераздруживу целину која би у стању била свакој сили одолети. И народ чито они на влади, јер су њихове могућности далеко веће него свих других. Треба народу пружити правду, — да би неправду коју би му туђин намеравао причинити што више осетио и против ње што јачи отпор дао. Треба народу обезбедити слободу, — да би ропство које би му непријатељ намеравао наметнути што потпуније спречио и сву своју снагу њему насупрот ставио. Треба, најзад, народу осигурати благостање, — да би економско експлоатисање које би му непријатељ намеравао натурити што успешније одбацио и од себе што одлучније отклонио“.

▼

„НАРОДНА ПРАВДА“ (Сарајево): „Наш народ увијек је цијенио жртве и напоре своје војске. Поучени искуствима хисторије ми смо свјесни да нам је данас, када сво међународно право и уговори претстављају невриједну хрпу папира, једини гарант сигурности наших државних међа и народне слободе наша народна војска. Зато је код нас увијек између народа и војске постојало јединство, народ је био прожет духом обране, а војска духом народа. И зато ниједна жртва за нашу обрану није била велика, зато никада нисмо питали зашто, него колико треба, Данашњи европска времена оправдала су наше повјерење у војску“.

▼

„ХРВАТСКИ ДНЕВНИК“ (Загреб): „Сваки од нас треба бити свјестан своје дужности према својему народу. За нас постоји само један пут и један циљ: то је онај циљ, према којему смо увијек ишли у току своје повијести, а то је пут народне слободе... Зато ће сваки онај, који би покушао радити против тога највишега нашега добра, имати прилике искусити не само, што значи народни презир него и организирана снага цијелога једнога народа. Међу нама не смије бити малодушника. Сваки наш човјек треба бити спреман заложити се за народни опстанак и за народну слободу, а сваки који би се усудио устати против тих вреднота осјетит ће посљедице. Хрватски ће се народ показати на висини својега хисторијскога задатка. Жртве, које је придонио за своју слободу, неће и не смију остати узалудне“.

▼

„СЛАВОНИЈА“ (Винковци) пише: И у овим часовима неизвесног ишчекивања, наш народ полаже један од многобројних националних испита. Да ли ћемо га положити и овом приликом са позитивним резултатом? Међу нама може бити политичког или, боље речено, патриског размимоилажења, али је то наша домаћа или, правилније речено, фамилијарна ствар, која у односу према трећему неће ни најмање утицати на нашу решеност да пуним капацитетом наших националних снага сузбијемо све оно што би ишло на штету наше слободе“.

Свечана заклетва регрута Новосадског гарнизона биће једна импозантна војничка свечаност

Међу Новосађанима постоји велико интересовање за недељну војничку свечаност

КАО ШТО СМО ЈАВИЛИ У НЕДЕЉУ, 2 ЈУНА, НА БУЛЕВАРУ КРАЉИЦЕ МАРИЈЕ, НА ПРОСТОРУ ПРЕД БАНСКОМ ПАЛАТОМ, ОДРЖАЋЕ СЕ ЈЕДНА ЛЕПА ВОЈНИЧКА СВЕЧАНОСТ. У ПРИСУСТВУ НАЈВИШИХ ПРЕТСТАВНИКА ВОЈНИХ И ЦИВИЛНИХ ВЛАСТИ, КАО И ПРЕТСТАВНИКА НАЦИОНАЛНИХ, КУЛТУРНИХ, ХУМАНИХ И ВИТЕШКИХ ДРУШТАВА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УСТАНОВА, ТЕ ВЕЛИКОГ БРОЈА НОВОСАДСКОГ ГРАЂАНСТВА, ОБАВИЋЕ СЕ СВЕЧАНО ПОЛАГАЊЕ ЗАКЛЕТВЕ РЕГРУТА НОВОСАДСКОГ ГАРНИЗОНА, СА ПОЧЕТКОМ У 9 ЧАСОВА ПРЕ ПОДНЕ.

На Булевару Краљице Марије испред репрезентативне Банске палате већ су подигнуте трибине са којих ће претставници власти, друштава, установа и организација посматрати ток свечаности, којима ће, поред највиших претставника војних власти, присуствовати и највиши претставници цивилних власти, на челу са Баном г. др. Бранком Кијурином. Свечаности ће, такође, присуствовати и претставници наших црквених власти свих вероисповести.

Цео простор пред Банском палатом на Булевару Краљице Марије, заједно са околним улицама, које га пресецају биће искићен цвећем, зеленилом, ћилимовима, а на зградама биће извешане заставе државних боја. Пред Банском палатом биће већ пре почетка свечаности постројене јединице свих родова војске и морнарице Новосадског и Петроварадинског гарнизона 2 и сви резервни официри.

Тачно у 9 часова пред Банску палату ће стићи командант Прве армиске области, армиски генерал г. Милорад Петровић са пратњом који ће, после пријема рапорта, обићи постројене групе. Одмах потом отпочеће обред свечаног полагања заклетве нових регрута.

С обзиром на велико интересовање најширих кругова грађанства за недељну војничку свечаност упозорује се грађанство да одређена места за публику заузме најдоцније до 8 часова пре подне, како би се могао одржавати строги поредак.

Распоред за претставнике власти, установа, удружења и организација, који ће имати места на трибинама, такође је строго утврђен, те сви они треба да се придржавају овог распореда који ниже доносимо.

Распоред на трибинама

ПОЧАСНА ТРИБИНА: Г. г. Бан. Епископи, генералитет, — претставници највиших установа по посебном позиву.

БАЛКОН НА БАНСКОЈ ПАЛАТИ: Супруге господе позватих на почасну трибину и супруге официра, који су на положају команданта пукова, разном њима и старијих.

ТРИБИНА БР. III (ЦЕНТРАЛНА ТРИБИНА): Касационе и апелационе судије, начелници банске управе, шефови надлештава, претседници друштава и установа, директори школа, управници школа, виши чиновници разних надлештава, са својим госпођама, уколико буду присуствовале.

ТРИБИНА БР. IV (ЈУЖНО ДО СРЕДЊЕ ТРИБИНЕ): Женске корпорације, претставници и чиновништво установа и надлештава Новога Сада и то: Среског начелства, Месне контроле при финансиској дирекцији, Дирекција пошта, Апелационог и осталих судова, банака, Српске матице, Финансиске дирекције, Дирекције шума, Царинарнице, Продуктне берзе, Занатлиског удружења, Пореске управе, Хигијенског завода, Ватрогасне заједнице, Општине јеврејске, Лекарске коморе, Учитељског удружења, Инжењерске коморе, Бановинске штедионице, Окружног уреда, Трговачке академије, Електричне централе, Капетаније пристаништа и осталих установа које ће се још пријавити.

ТРИБИНА БР. V (ЈУЖНО СТЕПЕНИШТЕ БАНОВИНСКЕ ЗГРАДЕ): Чиновништво и особље Банске управе и Пошта.

ТРИБИНА Бр. II (СЕВЕРНО ОД ЦЕНТРАЛНЕ ТРИБИНЕ): Чиновници Градске општине, учитељи, железнички чиновници, културна и хумана и црквена удружења, привредници, трговци и чиновници приватних друштава и установа.

ТРИБИНА БР. I (СЕВЕРНО СТЕПЕНИШТЕ БАНСКЕ ПАЛАТЕ): Резервни официри у грађанском оделу, а уколико немају места на овој трибини, постављају се на просторију, између ове трибине и музике.

ТРИБИНА БР. VI И VII (ДО ТОРЊА БАНСКЕ УПРАВЕ): Активни подофицири и Удружење резервних подофицира, удружење добровољаца и инвалида.

*

Упозоравају се лица, која према распореду имају доћи на почасну трибину или трибину бр. III, а долазе аутомобилима, да дођу на задњи улаз Банске палате, којим ће проћи кроз хол банске палате до свога места. Долазак је из Јована Ђорђевића улице. Одлазак кроз Краљевића Ђорђа улицу.

Умољава се публика, с обзиром на великобројну пријаву, да заузме места најдоцније до 8 часова.

У пажњу резервним официрима

Удружење резервних официра и ратника у Новом Саду умолило нас је да објавимо:

„Управа удружења резервних официра извештава своје чланове да по наредби Команданта места, сви резервни официри Новосадског гарнизона, без изузетка, имају присуствовати заклетви регрута, и војној паради, која ће се свечаност обавити у недељу, 2 јуна, на булевару Краљице Марије.

Своје посетнице или читко исписане цедуље са назначењем чина и имена предаваће сви резервни официри при доласку на одређено зборно место г. Јовану Рашићу, резервном капетану.

Одело за резервне официре: свечано за строј (Походно одело, чизме, сабља, капа новог, а ко нема, старог прописа са сунцобраном, ешарпа, беле рукавице, декорације.)

Свечаности ће присуствовати четници из Новог Сада и унутрашњости Војводине

Обласни одбор Удружења четника у Новом Саду овим путем позива све своје пододборе у Војводини и Срему да у недељу, 2 јуна, неизоставно присуствују са чланством у униформи и заставама свечаној заклетви регрута Новосадског гарнизона. Чланови има да буду у Новом Саду у недељу најкасније до 7 часова ујутру, када треба да се пријаве у Удружењу.

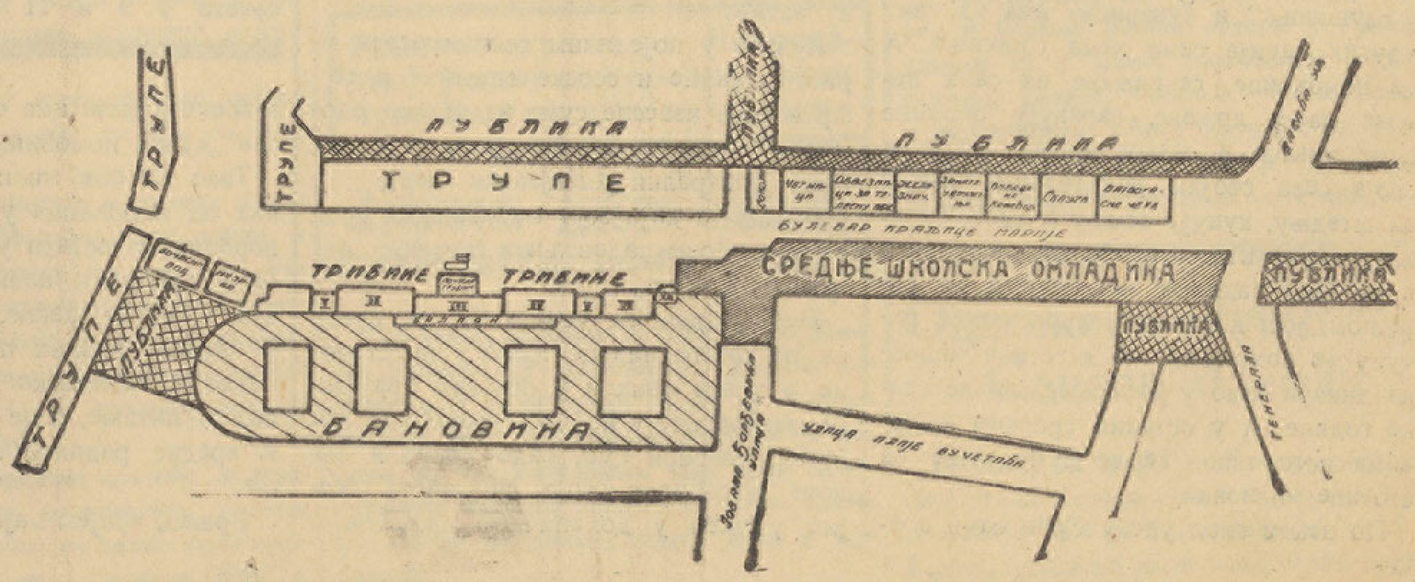

На нашој скици види се јасно распоред места на трибинама и оних, која су одређена за публику, за недељ[illegible] војничку свеч[illegible]ност пред Ба[illegible]ском палатом

КУЋНА ПОСЛУГА

Проф. Лазар И. Бркић

Речи „слуга“, „слушкиња“ у смислу кућне послуге, бивају по мало потискиване од речи „кућни помоћници“, „кућне помоћнице“. Због сличности или још боље подударности рада и односа према раду и послодавцима са „помоћницима“ у другим струкама радиности. И реч „шегрт“ замењује се све више речју „ученик“, па је ова реч и у закону (о радњама) добила, у неку руку, законску заштиту и „право грађанства“. Али без обзира на све ове називе питање „кућних помоћница“ јавља се као национално-економско питање.

Ретке су Српкиње које ће се одлучити да оду у „послуге“, да постану „кућне помоћнице“. Те положаје заузимају и у српским породицама обично и скоро искључиво „иноверке“. Србин отац, па и онај најсиромашнији, тешко се одлучује да своју кћер, макар и једну од више њих у дому, извоји из породице и упути на рад у поједине куће као „помоћнице“. Њему његов понос, његов образ, не дозвољава такав напор. Само не бити другом слуга. Бити свој господар — то је идеал! Није чудо што је неко рекао, да смо ми нација за господовање. Није то због тога што Србин у раду не гледа еванђеље живота, него што по свом укорењеном патријархалном гледању на живот и друштво нерадо препушта своје женско дете произвољности утицаја туђе, њему непознате или са рђаве стране осветљене средине. Изгубивши веру у варош и градске улице, господу и господске домове, ретко се који родитељ одлучивао у томе правцу Тако се догодило да су „кућне помоћнице“ у српским домовима све друго само не Српкиње.

Времена су се, међутим, изменила, Овакво гледање на живот, рад и зараду претрпело је, и мора да претрпи извесне исправке. И женска деца су упућена да привређују ван родитељског дома. Данас су и занатске и трговачке радње пуне женских „шегрта“ — ученица и помоћника. Фабрике најобилатије упослују и женску радну снагу. Иако спорије а оно, ипак мало, и радна снага српског женскиња улази и у фабрике, и у занате, и у трговине али и за „кућне помоћнице“. Истина оне из круга најсиромашнијих, али тек улазе. Почело се као стидљиво, са уздржавањем, али ипак... Особито тамо где се на велики број деце гледа као на благослов божји.

Овај покрет, овако са уздржавањем и стидљиво отпочет, треба помоћи и развити. То је и национални и економски интерес нашег народа. Као што смо напред рекли: у српским домовима и породицама кућне помоћнице су искључиво иноверке. И у нашем месту и у свима другим местима. У Београду на пример, на хиљаде тих помоћница („слушкиња“ и куварица) има из свих других нација само нема Српкиња. А те помоћнице, сакупљене из свих делова наше државе, зарађују огромне суме новаца и сваког месеца шаљу у своја села својим родитељима, улажу на штедњу, купују земљу и куће, спремају мираз итд. и удају се врло често и за Србе раднике, занатлије и тд. По једном још довољно непроверeном, рачуну те помоћнице на десетине милиона динара само у Београду зараде сваке године. А у осталим српским крајевима исто тако. Те се суме пењу на стотине милиона.

По неком злом удесу Срби сами потцењују радну снагу и способности изданака свога народа. Сви други су бољи од наших. У сваког страног се има више поверења него у своје. Баш као да су нам туђини, а не ми сами и морално и физичко здравље српског народа, створили све оно што имамо и што смо кроз векове сачували. Ми смо канда заборавили или уопште нисмо ни били свесни оне огромне енергије, која је кроз дугу историју нашу трошена на одржање голог живота и слободе, и која још и стално пулсира и која мора дати само све оно што је потврдио и стваралачко, ако буде култивисана и правилно каналисана.

И национални и економски интереси и разлози нагоне нас, дакле да од Српкиња стварамо кадар кућних помоћница. И да то не препустимо случају него да целисходно, са планом изводимо, удесимо, организујемо. И да нам то остане као насушна потреба и стална брига. Мислимо да нећемо погрешити кад кажемо да би се овог посла требало да прихвате разна друштва наших Српкиња. Оне су и иначе најактивније и са највише успеха у својим стремљењима. Оне би и у овом послу уз помоћ осталих са највише изгледа — управо са највише јемства — за успех могле постићи најбоље резултате. Савези националних удружења у местима и у центрима имали би широко поље рада. Друштво „Слога“ на пољу овог рада нашло би најуспелију примену једног дела свога програма. Имајмо пред очима и организацију рада друштва „Привредник“.

Да пређемо на практично извођење ове замисли. После ослобођења и уједињења у нашој земљи почели су се отварати течајеви Домаћичких школа, Обично тромесечни. У тим течајевима има да се просветли наша сеоске жена. Да се упозна са начином спремања зимнице и кувања, и шивања и других ручних радова, начелима хигијене итд. Једном речи са вођењем дома и домаћинства. Ученице су будуће домаћице, жене и матере. (А зар и кућне помоћнице нису будуће жене и матере?) Мислимо, да би од ових ученица домаћичких течајева требало почети регрутовати кућне домаћице. Нарочито из оних сиромашних породица. Кад једном уђу у наше српске домове, а временом и у остале, оне ће бити брзо запажене и тражене. Оне ће имати предност пред другима, јер већ са првим ступањем у дом оне ће унети и извесно знање стечено у домаћичким течајевима. А пошто су расле далеко од варошке вреве и њеног утицаја, оне ће у сваком погледу задовољити своје послодавце. Од колике ће користи бити и себи и својој родитељској кући даде се видети из напред наведених огромних сума, које кућне помоћнице својим радом привређују и уносе у националну привредну активу.

Кад се у појединим селима осети корист онда ће и сеоске општине радо жртвовати извесне суме за стално одржавање домаћичких течајева, које сад води Централни хигијенски завод у Београду, а који због недовољних средстава не може задовољити потребе свих српских крајева.

Месна друштва успела би да преко својих савеза или централа у престоници, а преко ових и у осталим крајевима, заинтересују поједине породице, које би, уверени смо, радо примале ове нове помоћнице, које су заиста својим учењем у домаћичким школама и завршним испитима стекле право на назив „кућна помоћница“.

Тако би они милиони динара зарађених од помоћница у српским кућама и породицама остали у српским рукама и били привреди нашег света од користи. Немојмо, дакле, смести са ума, да је питање кућних помоћница и национално и економско питање и то врло важно питање, које тражи разумевања и вредне раднике за његово вешавање.

Вршац, крајем маја 1940.

Преглед времена најкасније предаје поштанских пошиљака за важније трговачке центре

Новим редом вожње, који је ступио на снагу 19 овог месеца, промењене су и поштанске везе. Да би наши привредници и остали који се користе поштанским саобраћајем били обавештени о овим променама и подешавали упућивање својих пошиљака тако да би на место отпреме стигле у најкраћем могућем времену, новосадска главна пошта израдила је преглед о времену најкасније предаје пошиљака које се упућују из Новог Сада за важније трговачке центре.

Тако се за Београд, Земун и Панчево писма отпремају у 9.45; 12; 14.45; 18.50; 20 и 21 час а стижу у 12.37; 15. 17.53; 21.42; 23.29 и 4.48; вредносна писма се отпремају у 18 а стижу у 21.42; обични пакети у 18 а стижу у 23.29 часова. За Скопље писма се отпремају у 12; 18.50 и 21 час а стижу у 6.20; 9.25 и 13.05; вредносна писма се отпремају у 18 а стижу у 9.25; обични пакети у 18 а стижу у 16.40. За Сарајево писма се отпремају у 12; 20 и 21 час а стижу у 5.45; 12.45 и 24 часа; вредносна писма се отпремају у 11 и 18 часова а стижу у 5.45 и 12.45; обични пакети се отпремају у 11; 17 и 18 а стижу у 5.45; 12.45 и 24 часа. За Загреб писма се отпремају у 12; 18.50; 20 и 21 час а стижу у 21.50; 4.20; 6.25 и 16.25; вредносна писма се отпремају у 11 и 18 а стижу у 21.50 и 6.25; обични пакети се отпремају у 11; 17 и 18 а стижу у 21.50; 7.50 и 19.25; за Љубљану се писма отпремају у 12; 18.50; 20 и 21 а стижу у 1.12; 7.40; 9.23 и 20.13; вредносна писма се отпремају у 11 и 18 а стижу у 1.12 и 9.23; пакети се отпремају у 11; 17 и 18 и стижу у 1.12; 18.10 и 3.37 (трећи дан). За Марибор писма се отпремају у 12; 18.50; 20 и 21 а стижу у 3.20; 9.14; 11.43 и 22.14; вредносна писма се отпремају у 11 и 18 а стижу у 3.20 и 9.14; пакети се експедују у 11; 17 и 18 а стижу у 3.20; 9.14 и 3.20 (трећи дан). За Сушак се писма отпремају у 12; 20 и 21 а стижу у 7.30; 13.36 и 22.50, вредносна писма у 11 и 18 а стижу у 7.30 и 13.36, пакети у 11; 17 и 18 а стижу у 7.30; 13.36 и 7.50 (трећи дан). За Сплит се отпремају писма у 12; 18.50 и 21 а стижу у 9.05; 20.05 и 5.40; вредносна писма у 11 и 18 а стижу у 9.05; обични пакети у 11; 17 и 18 а стижу у 9.05; 20.05 и 9.05 (трећи дан) За Осијек писма се отпремају у 12; 18.50; 20 и 21 а стижу у 19.04; 4.53; 7.36 и 13.53; вредносна писма се отпремају у 11 и 18 а стижу у 19.04 и 7.36; обични пакети у 11; 17 и 18 а стижу у 19.04; 7.36 и 19.04. За Сомбор се писма отпремају у 11; 16 и 21 а стижу у 14.25; 20.48 и 5.30; вредносна писма у 9; 11 и 18 а стижу у 14.32; 20и 6.21; пакети у 9 и 11 и 18 а стижу у 14.32; 20 и 6.21. За Суботицу се писма отпремају у 9; 12.30; 16 и 21 а стижу у 11.15; 16.10; 19.41 и 2.04; вредносна писма у 9; 11 и 18 а стижу у 11.15; 21.32 и 6.59; обични пакети у 9; 11 и 18 а стижу у 11.15; 21.32 и 6.59; за Велику Кикинду писма у 9; 12.30; 20 и 21 а стижу у 16.45; 19.26; 6.54 и 10.58; вредносна писма у 9; 16.45 и 18 а стижу у 16.45; 6.54 и 10.58; обични пакети у 9; 16.45 и 18 а стижу у 16.45; 6.54 и 10.58. За Петровград писма у 9; 13; 16.45; 18.50 и 21 а стижу у 16.45; 17.30; 22.11; 2.57 и 7.13; вредносна писма у 9; 16.45 и 18 а стижу у 16.45; 2.11 и 2.57; пакети у 9; 16.45 и 18 а стижу у 16.45; 22.11 и 7.13. За Вршац писма у 16.45; 18.50 и 21 а стижу у 7.05; 7.20 и 13.23; вредносна писма у 16.45 и 18 а стижу у 7.05 и 7.20; пакети у 16.45 и 18 а стижу у 7.05 и 7.20; за Сенту писма у 9; 12.30; 18.50 и 21 а стижу у 13.28; 16.58; 5.44 и 6.30; вредносна писма у 9; 16.45 и 18 а стижу у 13.47; 5.44 и 7.54; пакети у 9; 16.45 и 18 а стижу у 13.47; 5.44 и 7.54.

НАШЕ ПОЛИТИЧКЕ АНЕГДОТЕ

КНЕЗ МИЛОШ И БЕЛОСВЕТСКИ МАЈСТОР КОЈИ ЈЕ КОВАО ГРОШЕВЕ

Када је Кнез Милош одлучио да заведе српски новац уместо аустриских и турских талира, доведе он неког мајстора за ковање грошева. Али му неко рече за тог мајстора да је велики пробисвет и варалица, па га Милош хтеде сургунисати. Но мајстор се потрефио неки вешт човек, те покупи око себе све попечитеље, совјетнике, кавалире и професоер Велике школе и удружи се с њима.

Кад Милош то виде, он му ипак даде да кује грошеве. Мајстор је заиста био добро упознат с послом, те искује добре новце. Милош га похвали, награди и одликује га. Кад професори кавалири и совјетници дочуше, сви потрче код Милоша са речима:

— Кнеже, и ја сам био у тој ковници. Заслужио сам ваљда и ја какво одликовање.

Милош их све одликује и обдари. Али, кроз кратко време, Амица дочује да мајстор кује још грошеве, и то за свој рачун. Ухапсе мајстора, изврше претрес и заиста нађу да је он исковао без дозволе још петнаест товара грошева.

Мајстору ударе двадесет и пет батина и казне га робијом. Тада се Милош сети и попечитеља, совјетника и професора са Велике школе, па их призове и упита:

— Јел'те, море, по души вас, а шта урадисте то са тим вашим мајстором?..

Попечитељи, совјетници и професори сви углас викнуше:

— Није он наш, светли Кнеже! Није он наш... То се он само китио нашим именима без наше дозволе!... А Милош им на то одврати:

— Кад је било да се прима ордење, онда је био ваш, а сада „није наш!“... Е, не бива то тако, по души вас... Него на мацке!...

И удари сваком по десет врућих, за успомену. Тако је то било некад, у старо, Милошево доба.

КОЗМЕТИКА

Свака жена треба да негује лице

Као што цигарета шкоди лицу, тако шкоди исто и алкохол и ноћно седење по задимљеним локалима. Од свега тога се стари пре времена, кожа олабави, пожути, боре се стварају, нарочито око очију, и рупице се проширују по читавом лицу.

Неговати лице данас мора свака жена, јер то није луксуз, већ животно питање. Често зависи егзистенција од тога да ли је лице неговано или није. Узмимо пример. Једна мала продавачица тражи намештење. Лице недотерано, бу буљичаво, недостају зуби, коса масна, пуна перути, а њезина другарица има чисто лице, чисту косу, зуби сви у реду. Реците, која има више изгледа да добије место? Не само да је неугодно читавој околини ненеговано створење, већ и публика сама жели да је послужена од особља уредног, чистог и лепо негованог.

Тако је и код чиновница. Зато нико нека не замери што те младе девојке негују своје лице, јер, напослетку, њихова егзистенција зависи да ли ће њихово лице бити неговано или не. Само једно замерам многим чиновницама, што превише пуше. Оне се понако задржавају у затвореном простору преко целог дана, па, ако још не могу да се одрекну цигарете, нека се не чуде када лице пожути, смежура се пре времена и набора. Како сте свршиле посао, идите одмах на свеж ваздух, а не у задимљене локале. Шетајте сат-два и уверићете се и саме да ће вам то боље чинити. Немојте ноћу дуго изостајати, лежите рано, вршите гимнастику увече, ма и најмање вежбе, стављајте на лице храњиве кремове, недељно једанпут парите своје лице, стављајте вреле облоге са употребом храњивих кремова. Ви ћете сама бити изненађена са постигнутим резултатом.

Сада да пређем на удате жене. Сваки муж жели да има савршену домаћицу и добру мајку својој деци, то је природно. Али он хоће да има, поред тога, лепу, чисту жену, неговану. Редак је муж који воли да му жена живи монденским животом, па иако је и много богат. Сваки муж воли да се жена искључиво посвети њему, кући и деци. Ако то не казује, он тако у души осећа.

Паметна жена и вешта може да испуни све жеље свога мужа, и да је добра домаћица, да је савршена мајка својој деци и да је лепо негована и добра жена.

Што се неговања лица тиче, данашња модерна козметика пружа вам могућност да све постигнете. Она се заснива на научној нези коже према старости. У старо доба постојао је само један универзални крем за сваку употребу без обзира на доба старости и на врсту тена. Од тог времена доказано је да разно доба старости и разни тенови захтевају и различите поступке и средства.

Лепоту једне жене не чине само правилне црте лица, нити је она нарочити дар природе. Лепота је питање укуса. Бити леп, значи бити негован.

Обратите се на мене са поверењем. Готова сам да вам помогнем и бесплатно, да би постигле савршене резултате код неговања лица. Мој је циљ да и оне жене које не могу да ме посете имају лепо, чисто и неговано лице.

БИЉАНА

Нови Сад, Његошева 2/I.

Телефон 28—32

Петровградски адвокат др. Стеван Хајдушка

извршио је харакири у Загребу

Претходно је уништио све исправе које би могле да одају његов идентитет

Петровград, 31 маја. — У суботу је у купатилу „Диана“ у Загребу извршио харакири један непознати господин. Самоубица је превезен у болницу, где је убрзо умро.

Полиција је претражила самоубичине џепове, али у њима није нађена никаква исправа по којој би се могао утврдити идентитет. Изгледа да је самоубица намерно сакрио све што би могло одати његов идентитет. У џепу су пронађене само корице легитимације, док су листови били издерани. Самоубица није оставио никакво писмо. У џепу је нађен само златан сат и 600 динара.

Леш је фотографисан и објављен у загребачким „Новостима“. Чим су читаоци „Новости“ у Петровграду видели слику самоубице, одмах су у њему препознали адвоката др. Стевана Хајдушку, старог 53 године, који већ дуже времена није обављао праксу, већ се бавио трговином жита и био заступник фирме „Југожито“ у Црњи.

Пок. др. Хајдушка одмах после завршених студија и праксе отворио је у Петровграду адвокатску канцеларију, али, како је од куће био богат, престао је ускоро да обавља адвокатуру, те је живео од прихода имања. Пре неколико година материјално је пропао, те је преузео заступство „Југожита“ у Црњи. Нежења, пок. Хајдушка живео је скромно у Црњи. Изгледа да је многим познаницима потписивао менице, које је морао сам исплаћивати, па га је то материјално дотукло. Његове некретнине продате су на дражби. Прошле недеље умрла му је мајка, старица од 85 година. У среду је обављена сахрана у Петровграду. Тада су га Петровграђани видели последњи пут. Пре сахране др. Хајдушка је известио своје намештенике у Црњи да ће се после сахране мало одморити у Новом Саду. Он је заиста отпутовао у Нови Сад и оданде се око подне јавио портиру овдашњег хотела „Војводине“. Рекао му је да је хтео да путује у Петровград, али да је закаснио аутобус, тако да су му остали у колима капут и пакет. Моли портира да то преузме и исплати, а чиновнике у Црњи да телеграфски извести да ће допутовати у Црњу после подне у 3.30 часова.

Међутим, др. Хајдушка није дошао, него је отпутовао у Загреб и тамо извршио самоубиство.

МИНИСТАРСТВО ВОЈСКЕ РАСПИСАЛО ЈЕ КОНКУРС ЗА ВОЈНИЧКИ МАРШ

Београд, 31 маја. — Референт за музику у Ђенералштабном одељењу Министарства војске и морнарице даје ова обавештења поводом расписаног конкурса за војнички марш.

Министарству војске и морнарице потребан је војнички марш који би одговарао потребама војске при дефиловању трупа на ревијама и парадама.

У компоновању одговарајућег марша могу учествовати сви музичари — композитори наше државе, који ће конкурисати под следећим условима:

Марш треба да има два дела по два става. Из другог дела — трио прелази се на почетак марша. Почетак марша и трио може бити без увода. Оркестрација за дувачки састав наших војних музика.

Карактер: отсечан, са акцентираним јаким деловима такта. Мелодија и пратња може бити у духу југословенског фолклора. Темпо 120 корака на један минут.

Преглед и оцену марша извршиће жири, одређен од стране министра војске и морнарице.

Примљени марш министарство војске и морнарице наградиће са три хиљаде динара.

Елаборат — партитуру и гласове за инструменте слати Министарству војске и морнарице, референту за музику. На партитури и оркестарским гласовима ставити гесло, а засебно послати у дуплом коверту адресу композиторову са назначењем свог гесла на спољној страни унутрашњег коверта.

Непримљени маршеви вратиће се композиторима преко општинских власти.

Рок предаје марша са целим оркестарским елаборатом до 1 јануара 1941 г.

Окружни уред у Сомбору расписао натечај за неколико службеника

Сомбор, 31 маја. — Окружни уред за осигурање радника, на основу закључка претседништва, расписао је конкурс за већи број службеничких места. Тако за једно место чиновника категорије Б положаја шесте административне струке; једно место чиновника категорије Б положаја седме, књиговодствене струке; једно место приправника концептуалне струке са 75 од сто принадлежности положаја седме, категорије А; два места приправника књиговодствене струке са 75 од сто принадлежности положаја осмог, категорије Б. Конкурс за прва два места расписан је искључиво ради унапређења уредских службеника а на остала имају право првенства уредски дневничари.

Услови које кандидати морају имати објављени су у Службеном листу Дунавске бановине бр. 9. Молбе се морају поднети најкасније до 10 јуна у подне.

Редовно купање у Новосадској јодној минералној води чува Ваш организам од реуме

Суботички дрвари спремају повишење цена

Суботица, 31 маја. — Суботички дрвари поднели су претставку Среском начелству, у којој траже да им се дозволи продаја дрва по цени од 48, 45 и 42 динара за сто килограма. Ове цене претстављају извесно повишење према онима по којима се данас продаје дрво у Суботици.

Пресуда двојици професионалних крадљиваца

Пред већем Окружног суда одговарао је Драгутин Сабо, обућарски помоћник, из Крижеваца, који је у Бачкој Паланци, према оптужници, 4 априла о. г. покушао да провали у трафику Фрање Адамова. Општински стражари су га затекли на делу. Суд га је прогласио кривим и осудио на два месеца строгог затвора.

Радник Мирко Брановачки, из Старог Бечеја, обио је таван Живка Рељина и извршио крађу код Винца Киша. Сем тога је оптужен да је у Србобрану извршио крађу на штету Милорада Миковића. Суд је Брановачког осудио на 10 месеци строгог затвора.

Ратар из Боке избо ножем свога суседа и побегао

Петровград, 31 маја. — Чеда Бугарски, ратар из Боке, посвађао се са својим суседом Љубишом Васинским пред једном гостионицом. У свађи Васински је дохватио цигљу да је баци на Бугарског, али је овај био бржи и убо Васинског ножем два пута у груди. Васински је у тешком стању превезен у болницу, док је Бугарски побегао.

ЦИГЉАНА НА ПРОДАЈУ

На главној прузи Нови Сад—Београд близу железничке станице и пристаништа на Дунаву, са свима потребним зградама и просторијама. Годишњи капацитет 2 милиона ком. цигаља или 6 милиона комада црепа.

За цену и услове се обратити — Београд, инж. Величковић Васа, Генерала Хаприја 19. (1384)

Самоубиство једног старца у Бачком Петровом Селу

Бачко Петрово Село, 31 маја. — Овде је извршио самоубиство Гергељ Нађ, 74 године стар. Стари Нађ се у последње време одао пићу и стално је говорио да ће се убити. Ову своју намеру привео је ноћас у дело, обесивши се у свом стану.

КРВАВА ТУЧА У ХЕТИНСКОЈ ГОСТИОНИЦИ

Петровград, 31 маја. — Карло Новел и Фрања Барна, ратари у Хетину, напали су у једној гостионици Антона Ебнера, ратара, оборили га на земљу и испребијали. Ебнер је превезен у петровградску болницу, док је против нападача поведен кривични поступак.

Одложена скупштина Савеза сокола

Београд, 21 маја. — Главна годишња скупштина Савеза сокола Краљевине Југославије која је била сазвана за 8 и 9 јуни, одложена је на неодређено време.

ФЕЉТОН »ДАНА«

ЗВЕЧАРКА

Џон Мило

Путовали смо сва тројица заједно. Џонсон, Питер и ја. Питер је био природњак а Џонсон је ишао да тражи дијаманте

Прешли смо били Алта Параању и пошли смо на север у још неиспитане крајеве Мата Гроса. Хтели смо да дођемо до Арагваја и да се одатле чамцем путимо низ реку.

Шестога дана дођосмо у неко урођеничко село у коме је беснела „тинга". Тинга је био локални назив за кугу и у овим крајевима је веома распрострањена, нарочито лети.

Имали смо два човека носача. Једног урођеника и једног црнца. Нарочито је урођеник био интересантан. Имао је мноштво примитивних објашњења за разне појаве и зверове. Увече око ватре причао нам је небројено фантастичних прича. Месец је сматрао божанством и када је он био под извесним углом нагнут према хоризонту, нико га не би могао натерати да метне залогај у уста говорећи да ће се сва храна претворити у ватру у стомаку.

Имао је такође и разнолике лекове од појединих болести. Кора неких дрвећа добра је за рану, корење других против грознице, а када се гуштерова кожа исуши и истуца то је спасоносан лек за стоку.

Било је нечега и вероватног у тој његовој медицини, јер зар модерна фармакопеја не узима мноштво тих корења за справљање својих препарата?

*

Прошло је већ било пет дана од како смо напустили село Ништа се није догодило. Шестог дана ујутро Питер и ја пођосмо у лов а Џонсон остаде у логору. Питер је већ био покупио лепу збирку фауне и добро се сећам да је тога јутра нашао један лепи пример гундеља што га је необично радовало. Тада смо наишли на једно гнездо звечарке. Била је једна велика змија и пет шест малих.

Ја не волим змије и већ сам био дигао пушку да разнесем цело гнездо, када ме урођеник ухвати за руку и поче нешто брзо да ми говори. Питер који је знао нешто њихов језик, и који је служио као тумач, преведе ми:

„Господар не треба убије звечарку. Звечарка много добра".

— Глупост, одговорих и подигох пушку поново.

— Немојте! рече ми Питер. Ако будемо радили против његових веровања, оставиће нас и шта ћемо онда радити овде без њега?

Ово је већ био јачи разлог и ја спустих пушку.

Када смо вратили у логор затекли смо Џонсона како укрућен лежи на пољском кревету и укочено гледа у једну тачку. Када нам показа језик, престрависмо се. Био је сиве боје и сав поцрнио.

Питер ме позва на страну.

— Добио је „тингу"? упитах га.

— Изгледа, ту су сви симптоми.

И док се Џонсон превијао у грчевима урличући од болова у мишићима ми смо замишљени седели испред шатора и ћутећи пушили. У томе урођеник, који је такође видео болесног Џонсона, ухвати Питерса за руку и наново га уведе под шатор говорећи му нешто. Питер га је слушао а затим преведе:

— Каже може да га излечи.

Џонсон га погледа. У његовом погледу, у коме се огледао безграничан бол, као да засија зрачак наде, док је урођеник и даље непрекидно говорио.

— Код њих, каже он, „лече тингу" уједом змије".

Ми се згледасмо. Били смо на крају света, стотинама миља од сваке цивилизације. Осећали смо како нас смрт вреба. Можда је боље пустити да га уједе змија, него да се овако мучи.

— Да ли се од уједа змијиног одмах умире? упитах га када поново изађосмо напоље, јер ни смо могли да гледамо Џонсонове муке.

— А, не баш одмах. Обично долази најпре парализа или слепило, одговори ми Питер.

За то време урођеник је отишао био у шуму и враћао се оданде носећи једну од котарица у којима је Питер чувао своје примерке. Када је спусти поред нас чусмо из ње шум звечаркиног репа. Обузе нас нека језа. Шта да чинимо? Шта ће бити од свега тога?

Седео сам и несвесно сам буљио у котарицу са змијом. Затим и ја ућох код Џонсона. Он се превијао у боловима и питао нас да ли је човек нашао неку змију. Мало доцније уђе и урођеник носећи корпу.

Џонсон се подиже и налакти се обузет радошћу, али кад из корпе допре до њега звук звечарке, трже се. Проби га хладан зној.

— А да ли је он видео некога кога је ујед змије излечио од „тинге"? питао је Џонсон.

Питер нешто упита урођеника, а затим се окрете нама:

— Каже, да у његовом селу, једино тиме и лече.

Џонсон се неко време размишљао а затим рече:

— Пробаћу. И онако сам осуђен да умрем, завуче руку у корпу. Мало доцније трже се уз лак узвик.

Никада нећу заборавити те тренутке проведене поред кревета тамо, на крају света. У шатору је владала гробна тишина.

Колико је времена прошло? Не знам. Не бих умео рећи. Затим се Питер диже и опипа Џонсонове ноге. Биле су хладне. Поче тада уплашено да га дрмуса. Чу се слаб Џонсонов глас.

— Оставите ме! Боље ми је.

Пустили смо га да спава. Грозница му је била прешла. Није више имао болова. Дисао је тихо и равномерно.

За то време урођеник је сео на земљу и почео да звиждуће. На његово звиждање звечарка изиђе из корпе и пође ка нама. Питер је први опази и скочи.

— Бежи, ујешће и нас!

— Не бој се! одговорих му „та је безопасна".

Он ме разрогачено погледа.

— Јесте! јесте! што ме гледаш: Мислиш ли ти да бих ја дозволио да Џонсона заиста уједе звечарка? Пре но што је он пружио руку у корпу, ја сам јој повадио отровне зубе.

Питер поче да муца:

— Па... да... онда... како? како се Џонсон излечио?

— У свакој болести најглавније је вера у оздрављење и да није било те змије Џонсон би сигурно до зоре био мртав.

Мирнија ситуација на орачком тржишту кудељом

Орашац, 31 маја — Ситуација на тржишту кудељом у прошлој седмици била је нешто мирнија, пошто је тражња кудеље у односу на претпрошлу седмицу прилично попустила. Значајно је да су, први пут, после дужег времена нуђене на продају веће количине кучине. Цене нотирају према претпрошлој седмици непромењено и износе (у динарима за 1 кг): сељачка кудеља: 1а 19—20. 2а 18—19; вијана кудеља: 1а 23—24, 2а 21—22, полувијана 21—22, вијана кучина: 1а 15—16, 2а 13—14, чешљана кудеља бр. 5 27—28, брада чешљане кудеље бр. 5 23—24, чешљана кудеља бр. 6 29—30, брада чешљане кудеље бр. 6 25—26; неквашена кудеља 14—15, отпаци неквашене кудеље 8—9, отпаци од чешљане кудеље 17—18 динара.

ПОДЛИСТАК »ДАНА«

Национални карактер Војводине

Др. Коста Н. Милутиновић

(1)

У најновије доба, у овим тешким и озбиљним временима која преживљујемо, почиње се са извесних страна, из политичких разлога, оспоравати вековни српски карактер Војводине. Зато поново постаје потребно доказивати већ одавно утврђене историске чињенице: да је Војводина имала изразито српски карактер још далеко пре 1690 године, када се извршила велика сеоба Срба у ове крајеве под патријархом Арсенијем III Чарнојевићем, на основу познатих српских привилегија цара Леополда I Хабсбуршког.

Као што је историски утврђено, један део Војводине, Срем, припадао је српском краљу Драгутину Немањићу, који је, поред осталих својих титула, с поносом носио титулу „сремскога краља", желећи и на тај начин да покаже да и Срем припада Србији и да има српски карактер.

После српскога пораза на Косову, за време српских деспота из династије Лазаревића и Бранковића, почињу српске миграције са југа на север: велике масе српскога становништва напуштају своја огњишта, наш класични Словенски Југ, постојбину наших славних Немањића, повлаче се на север и постепено прелазе Саву и Дунав, настањују се по Срему и тамо појачавају раније српска насеља, која тамо постоје још из доба краља Драгутина. За време последњих српских деспота из династије Бранковића, у доба деспотице мајке Ангелине и њених синова, Срем добија искључиво српски карактер и по нашој романтичној Фрушкој Гори ничу српски православни манастири, вековна жаришта Српства и Православља, која продужују ону светлу националну и културну мисију коју су тако успешно вршили српски манастири у Јужној Србији, знамените задужбине наших Немањића

После Србије, Босне, Херцеговине и Црне Горе пада под турску власт и Угарска, тако да се границе турске царевине проширују све до Беча. У то доба не само Срем, него и Банат, и Бачка, и Барања, и знатан део Славоније, постепено добивају све више српски карактер, а после велике сеобе под патријархом Чарнојевићем огромно српско море допире чак до крајњег севера Угарске а Будим са читавом својом околином добива изразито српски карактер. И сам Чарнојевић има своју резиденцију у близини Будима, у Сент Андреји, где се још и данас поносно диже у небо торњеви српских православних цркава. Ту, у Сент-Андреји, основаће се почетком 19 века и прва српска учитељска школа, расадиште српске просвете, које ће се доцније преселити у Сомбор, и из којега ће излазити генерације и генерације српских народних учитеља, несебичних родољуба, који ће широм Угарске, гдегод има Срба, ширити српску мисао и српску реч, васпитајући нове српске нараштаје у прадедовском духу Немањићког Српства и Светосавског православља.

Српски карактер Војводине доћи ће до свога пунога изражаја у почетку и за време Карађорђевог устанка. Војводина ће и морално и материјално издашно потпомоћи херојску и слободарску Шумадију која ће, са беспримерним жртвама и натчовечанским напорима, стрести вековне ропске окове и разбити мрске туђинске ланце који су столећима спутавали читаву српску націју.

Велики српски народни добротвор Сава Текелија и знаменити карловачки митрополит Стефан Стратимировић пружиће потребна материјална средства српским устаницима у Шумадији. Митрополит Стратимировић већ 1804 године саставља свој чувени план о ослобођењу српског народа. Тај је план написан у виду мемоара карловачког митрополита рускоме цару Александру Првом о ослобођењу српског народа у интересу саме Русије. Имајући пред очима чињеницу да се Срем већ у доба краља Драгутина налазио у саставу српских земаља и да је и на даље сачувао свој изразито српски карактер, Стратимировић је пледирао да Русија затражи од Аустрије да уступи Срем српској држави, а да у накнаду за Срем добије „влашки предео до реке Олте". Због овога је мађарски историчар Бењамин Калај доцније оптуживао Стратимировића да није био лојалан према Хабсбуршкој династији и да је, чак, пропагирао отцепљење извесних земаља од краљевине Угарске и њихово присаједињење Србији.

Поред Текелије и Стратимировића, великих заслуга за обновљену Србију стекао је и Доситеј Обрадовић, један од главних твораца модерне српске националне културе, који је на позив самога Карађорђа прешао у Београд и примио се часне дужности првога „попечитеља народног просвешченија", радећи до свога последњег даха на отварању школа, на оснивању културних установа, и уопште на просветном подизању нове српске државе. Треба овде споменути и Јована Хаџића-Светића који ће, за време кнеза Милоша, такође прећи у Београд и израдити први српски грађански законик.

Средином 19 века Нови Сад постаје национално и културно средиште читаве српске націје. Иако је Нови Сад, за време мађарске револуције 1848—1849 године, био бомбардован од Мађара, који су држали Петроварадин у својим рукама, иако је Нови Сад тада попаљен, опустошен и претворен у рушевине, ипак је захваљујући прегалаштву и великим материјалним и моралним жртвама војвођанских Срба — Нови Сад, за сразмерно кратко време, поново изграђен и убрзо постаоново српско национално и културно жариште, највеће и најпросвећеније средиште тадашњег Српства, познато под поносним именом Српске Атине.

У тој Српској Атини створиће се 1866 године Уједињена омладина српска, која ће, са дотле још невиђеном снагом и правим стваралачким самохом, прокламовати духовно и морално јединство читаве српске націје од Будима па све до Црне Горе, од Темишвара до Солуна, од крајњега српскога севера па све до крајњега српскога југа.

КУДА ЋЕМО ВЕЧЕРАС?

Хотел, кафана, ресторан „Слобода“, у 22 часа варијетски програм.

*

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. Музеј Матице српске отворен од 11—12 часова.

БИОСКОПИ:

АПОЛО: Мала посластичарка.

ОДЕОН: Створени за љубав.

РОЈАЛ: 1. Дете 10-те улице, 2. Новац на улици.

РЕКС: Акорди среће.

УРАНИЈА: Људи из варијетеа.

*

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА „Кнез Милош“ Ш. Д. Б. НОВИ САД, Краља Александра 21. Телефон 20-22 и 32-42. — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. КРАГУЈЕВАЦ: Телефон 88 и ЦПЕТРОВГРАД Телефон 169. РУМА Телефон 39 и БЕЛА ЦРКВА Тел. 10.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Од 25 до 31 маја

Апотека „Код Мр. Душана, Вилсонов трг бр. 4. Телефон 24-45.

Апотека Машић Мр. Николе, Темерванска ул. бр. 2. Телефон 22-91.

Апотека Насл. Жигровића, Петроварадин.

*

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ, УМРЛИ

Рођени су: Дитер, син Андрије Лихтенбергера и Хелене Силаши. — Женско дете, Јована Тало, надничара и Јелене Жиграји. — Мушко дете, Јулке Андричак, раднице. — Женско дете, Миладина Тесла, чинов., и Стефаније Маринков. — Женско дете, Милана Купи, надничара, и Ане Дан. — Мушко дете, Милоша Глуковића, столара и Марије Кокановић. — Мушко дете, Беле Боровића, надничара, и Јелисавете Барањи. — Јелица кћи Николе Томића, финанса, и Марије Бурка. — Женско дете, Марије Черничић, надничарке. — Мушко дете, Ференца Папиште, струга ра, и Еве Торба. — Мушко дете, Корне ла Бочан, књиговође и Марије Конјок. — Мушко дете, Анке Гргур, слу жавке. — Глигорије, син Боривоја Ма ринкова, бан. чиновника, и Еуфелије Бабин.

Венчања није било.

Умрли су: Геза Кунчић, гостионичар, 35 год. — Хенрих Келерман, тапетар, 60 год. — Миленко Гусман, 5 год. —Станко Замуровић, професор 54 г. — Јоца Стојковић, економ, 67 год. — Арса Ристић, ратар, 75 год.

—ооо—

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Нови Сад, 31 маја.

ПШЕНИЦА: околина Нови Сад 243—245, горњо бачка 243—245, лађа Тиса 245—247, сремска 243—245, славонска 243—245, г. банатска 243—245.

РАЖ: бачка 208—210, банатска 204—206.

ЈЕЧАМ: бачки и сремски 205—207.50.

ЗОБ: сремска 200—202; славонска 202—204.

КУКУРУЗ: бачки 195—197, паритет Инђија 195—197, паритет Вршац 194—196.

БРАШНО: 0гг и 0 г бачко и банатско 360—370, број 2 340—350, број 5 320—330, број 6 300—310, број 7 270—280, број 8 175—180.

0гг и 0г сремско и славонско 355—365, број 2 335—345, број 5 315—325, број 6 295—305, број 7 265—275, број 8 175—180.

МЕКИЊЕ: бачке и сремске 162.50—165, банатске 160—162.50.

ПАСУЉ: бачки и сремски бели, без врећа 435—440.

ТЕНДЕНЦИЈА: мирна.

ПРОМЕТ: средњи.

Пиљари на зеленој пијаци онемогућавају нормално снабдевање потрошача

Они купују јевтино а продају са великом зарадом

Као што смо недавно јавили, на новосадској зеленој пијаци влада велика скупоћа. Тврдили смо да скупоћи доприносе пиљари који на неким производима зарађују више но што је допуштено. Неки пиљари дочекују произвођаче на градским капијама и купују робу испод цене. Ови произвођачи ни су увек обавештени о ценама. Често пиљари искоришћују околност што произвођачи долазе на пијацу у незгодно време па би требало дуго да чекају са продајом да би могли да постигну бољу цену.

Да би најбоље илустровали прилике навешћемо данашње цене на зеленој пијаци. Прва цена је она по којој пиљари најјевтиније продају, а друга претставља највишу цену коју плаћају произвођачима за исту робу.

Нови кромпир 5—4, зелени грашак 9—7, келераба по свежњу 1.50 (а купују 4 динара по килограму!), бундеве по комаду 13.50—10, црни лукац по свежњу 1.25—0.60, бели лукац по свежњу 1.50—0.75, зелени за супу по свежњу 2.25—1.50, шпанаћ 5—3, рот квице 1—0.50, зелена салата 1—0.50, хрен 10—8, краставици 4—2, зелена паприка 1—0.50.

Код воћа је ова разлика још већа црвене јагоде 12—7; црвене трешње 6—4.

Ове цене објављујемо без коментара за оријентацију потрошачке публике, а у првом реду наших домаћица. Потребно је да тржна полиција предузме строге мере против пиљара који купују у недозвољено време. Градско поглаварство, путем својих контролних органа, ускоро ће применити Уредбу о сузбијању скупоће и несавесне спекулације против оних пиљара и продаваца који се не задовољавају са солидном и допуштеном зарадом.

Отворене су барске просторије у кавани »Елит«

У Новом Саду се одавно осетила потреба за солидним, отменим и фамилијарним локалом. Директор хотела Новосађанима добро познати г. Жига Мезеи удовољио је овој потреби. Каванске просторије бивше „Асторије“ преудесио је у један од најелегантнијих етаблисмана Новог Сада. Један део бивше „Асторије“, сада кавана „Елит“ претворена је у бар великоградског облика. У укусно уређеном барском оквиру владало је синоћ најлепше расположење.

Наиме, синоћ су, у присуству многобројних угледних Новосађана и претставника штампе, отворене нове барске просторије. Први барски гости били су пријатно изненађени уређајем бара, који ништа не заостаје за америчким баровима. Осветљење локала је бриљантно и укусно; већ сама чаробна расвета може да изазове лепо расположење.

Гостољубиви г. Жига Мезеи сервирао је својим гостима најбоља вина, шампањер и ликере реномираних домаћих фирми Кл. Бувиса, Фрушкогорца, Пере Колића, Покорног и других.

Музика у бару и кавани, под управом г. Жиге Ернеа, старала се такође да расположење гостију буде најбоље.

КАВАНА ЕЛИТ 1 јуна отварање нових модерно уређених просторија
преко пута Поште
БАРА И БАШТЕ
свакодневно **вепеградски програм**

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Одлуком г. Бана Дунавске бановине постављена је за бановинског канцелариског чиновника десете положајне групе код Управног одељења Банске управе Загорка Букуров, досадашњи бановински канц. чиновнички приправник. Исто тако постављене су за бановинске архивске чиновнице десете положајне групе код Просветног одељења Банске управе Вукосава Јакшић, и Мира Матин, досадашњи бановински чиновнички приправници десете положајне групе, код истог одељења.

Постављен је за бановинског канцелариског чиновничког приправника десете положајне групе код Управног одељења Банске управе Богољуб Х. Ружић, досадашњи званичник дневничар исте управе.

Г. Стеван Милованов, директор гимназије у пензији, одређен је за изасланика Министарства просвете на вишем течајном испиту у Мушкој реалној гимназији Краља Александра Првог.

Хумано друштво Кора хлеба и Дечје обданиште славиће своју крсну славу Цара Константина и Царицу Јелену у понедељник, 3 јуна. Свечани славски обред обавиће се у друштвеном дому у Генерала Васића ул., бр. 3, у 11.30 часова.

ШАХ

Г. МИРКО БРЕДЕР ОДЛАЗИ ИЗ НОВОГ САДА

Како сазнајемо, шаховски мајстор г. Мирко Бредер, који је на многим шаховским турнирима стекао леп глас, ускоро напушта Нови Сад. Г. Бредер је постављен за чиновника Поштанске дирекције у Сарајеву. Бесумње, одлазак г. Бредера значи велик губитак за Новосадски шаховски клуб, чији је био један од најистакнутијих чланова.

Саопштење Управе полиције у погледу регистровања бицикла

Саобраћајни отсек Управе полиције умолио нас је да објавимо:

Примећено је да се имаоци бицикла слабо одазивају позиву Управе полиције за регистрацију бицикла, па се стога поново скреће пажња имаоцима бицикла са подручја града Новог Сада да до 12 јуна 9140 г. неизоставно приступе регистрацији бицикла за 1940 годину, по распореду који је већ плакатама објављен.

Регистрација се врши сваког дана од 4 до 7 часова после подне у Управи полиције — Саобраћајни отсек, Краља Петра Другог, број 158.

Сваки власник бицикла дужан је при регистрацији показати потврду Градског поглаварства да је уплатио градску таксу за 1940 г.

Ко свој бицикл не региструје до 12 јуна о. г. биће најстрожије кажњен.

У башти хотела СЛОБОДЕ
Игранка до зоре
од 1 јуна концертира хор оркестра чувене руске балалајке „РУСЛАН“ са 4 првокласна солиста

МАЛА ПОЛИЦИСКА ХРОНИКА

Фрања Мак, трговачки путник, са станом на Фрушкогорском путу, 46, пријавио је полицији да му је из незакључане гараже непознати крадљивац украо делове мотоцикла у вредности од 500 динара.

Из стана машиновође Димитрија Аксина, у улици Емила Чакре, број 6, украдене су ствари у вредности од 300 динара.

Пријавио је полицији Петар Фрај, молер, са станом у Лазара Лазаревића улици, број 18, да му је неко украо бицикл у вредности од 800 динара.

Даници Чуругановић, са станом у Милетићевој улици, број 5, украдене су ствари у вредности од 1000 динара.

Из винограда г. Раде Поповића нестало је разно пољопривредно оруђе у вредности од 300 динара.

У Петроварадину, у Рибарској улици, број 5, извршена је крађа рубља одеда и новца, власништво радника Милорада Савића и Богољуба Ковачевића. Штета износи око 500 динара. Сумња је пала на Борђа Милинковића и Цветка Јовановића, раднике, који су побегли у Београд.

Рација на сумњива лица обављена је прошле ноћи. Органи Управе полиције ухапсили су 20 лица која нису могла да докажу свој идентитет. Они су предведени у полицију те ће бити протерани. Многи су већ раније одговарали за разна кривична дела и добро су познати полицији.

Органи полиције ухапсили су Лајоша Хајека, беспосличара, који је осумњичен да је извршио крађу рубља на штету Јосипа Берга, зидара, са станом у Луја Бартуа улици, број 61.

У Берзи рада извршена је крађа прстења и других ствари на штету једног радника. Сумња је пала на радника Евгена Омјатача, родом из Нових Мартинаца, који ће после завршене истраге бити предат суду.

КЊИГОВОЂА

Набављачкој задрузи државних службеника у Новом Саду, Милетићева 19, потребан је вешт књиговођа-ткиња са потребним квалификацијама који је способан за самосталан рад. Намештење је стално. Плата по споразуму. Рефлектанти нека се са писменом понудом обрате на горњу адресу.

РОЈАЛ

Дупли програм

1. Дете 10-те улице
2. Ковац на улици

ОДЕОН

Премијера

Створени за љубав

У гл. улогама:
Карола Ломбард и Џемс Стујарт

АПОЛО

Данас премијера

Мала посластичарка

У гл. ул.: Перцел Зита, Добош Ани, Кабош Ђула, Гозон Ђула, Гордон Зита

РЕКС

Данас

Акорди среће

Фред Астер, Џинџер Роџерс

УРАНИЈА

Премијера најлепшег филма ЛА ЈАНЕ

Људи из вариетеа

Надаље суделују: Ханс Мосер, Карин Харт и Атила Хесбигер

Извр. бр. 115-940.

ОБЈАВА О ЈАВНОЈ ДРАЖБИ

Потписани судски извршитељ на основу §-а 225 Закона о извршењу и обезбеђењу из 1930 године објављује, да ће се услед закључка Среског суда у Бачкој Тополи, донесеног под бр. III-I-606/939 у корист тражиоца извршења Париповић Ђуре, ратара из Степановићева (кога заступа адв. др. Жижа Александар Нови Сад) против извршеника из Бачке Тополе, за наплату 40.000 дин главнице са прип. на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари, пописане у записнику о пленидби од 25 априла 1940 год. под бр. 1—2 и то: натплењене ствари из записника бр. 244 и 262-1939 и то: 1 каса и један селектор за чишћење жита и процењене на 30.000 динара.

Јавна ће се дражба одржати на дан 4 јуна 1940 год. у 10.25 часова пре подне у Бачкој Тополи у званичним просторијама извршенице.

Бачка Топола, 18 маја 1940 год.

Стеван. Н. Ерцеговац
судски извршитељ

ПРЕТПЛАТИТЕ СЕ НА ДАН

УЗ МЕСЕЧНУ ПРЕТПЛАТУ ОД 24.— ДИНАРА ДОСТАВИЋЕМО ВАМ, ПРЕКО НАРОЧИТИХ РАЗНОСАЧА НОВОСАДСКО ИЗДАЊЕ ДАНА У СТАН ОДМАХ ПО ИЗЛАСКУ ЛИСТА ИЗ ШТАМПАРИЈЕ

СПОРТ

Лака атлетика

„Војводина“ приређује у недељу у Новом Саду велики лакоатлетски митинг

На митингу ће учествовати најбоље атлете са целокупног подручја Српског атлетског савеза

По жељи и захтеву управе Српског атлетског савеза у Београду, новосадској „Војводини“ поверено је да у недељу, 2 јуна, приреди велики лакоатлетски митинг. Овај лакоатлетски митинг биће, с једне стране, такмичење за пехар „Правде“, а с друге стране, како смо обавештени, уједно и изборно такмичење наших најбољих атлета пред претстојећу међународну утакмицу у овој грани спорта између Југославије и Мађарске, која треба да се ускоро одржи у Београду.

С обзиром на то што ће и Савез са своје стране предузети све што је потребно, да подручни клубови упуте на овај изборни митинг своје најспособније чланове, претпоставља се сасвим оправдано да ће се у недељу на игралишту „Карађорђе“ окупити наши најталентованији лакоатлетичари из Београда, Новог Сада, Панчева, Сомбора, Суботице, Крагујевца и свих осталих места која потпадају под Српски атлетски савез.

Лакоатлетска секција „Војводине“ под управом г. М. Грина већ увелико врши све потребне припреме око организације овог великог митинга, који ће љубитељима овог лепог спорта — ако време остане лепо — после дуже паузе приказати с каквим снагама располажемо уочи двомеча с Мађарима.

Митинг ће, како смо обавештени, почети у 15.30 часова, а програм ће садржавати најинтересантније лакоатлетске дисциплине.

Који клубови ће играти квалификационе утакмице за улазак у први разред Нлп-а

Ма да другоразредно првенство у свим групама није још завршено, ипак се већ сада зна који ће клубови углавном узети учешћа у квалификационом такмичењу за улазак у први разред Новосадског потсавеза.

Из Бачке групе долазе у обзир ови клубови: Словачки с. к. из Бачког Петровца, С. к. Текстилни радник и С. к. Ливничар из Новог Сада и С. к. Трговачка омладина из Жабља или С. к. Југославија из Госпођинаца.

Из Сремске групе: С. к. Звезда из Руме, С. к. Рудар из Врдника, С. к. Сремац из Војке, С. к. Фрушкогорац из Сремске Каменице и С. к. Семберија из Бијељине.

Као што се види, квалификационе утакмице играће како прваци односних група, тако и другопласирани у извесним (јачим) групама.

—о—

Стање првенства у другој Бачкој групи другог разреда Нлп-а

У другој Бачкој групи другог разреда Нлп-а првенство је завршено. Првак је С. к. Текстил, који је заслужено дошао на то место, јер има стварно најбољи тим.

Таблица изгледа овако:

Текстил	10	8	2	0	54: 9	81
Макаби	10	5	1	4	22:19	11
ЖСК	10	4	2	4	25:27	10
Хајдук	10	4	1	5	27:18	9
Темер. с. к.	10	3	2	5	27:42	8
Дунав	10	2	0	8	12:52	4

ОГЛАС

непосредне писмене погодбе за транспорт, превоз и др.

На основу чл. 86 Закона о државном рачуноводству и одлуке Краљ. банске управе Дунавске бановине I бр. 15385/40 одржаће се 10 јуна 1940 године у Економату Краљ. банске управе соба бр. 61 ПРВА НЕПОСРЕДНА ПИСМЕНА ПОГОДБА за пренос канцеларискoг и другог намештаја, огревног материјала, транспорт железницом, бродом итд.

Предрачунска сума је 40.000 динара.

Кауција од Динара 2000 у готовом новцу или у вредносним хартијама неминалне вредности има се положити на благајни финансиског одељења Банске управе, најкасније до 10 часова одређеног дана за погодбу.

Ако прва погодба не успе, одржаће се друга 19 јуна 1940 год., на истом месту, у исто време и по истим условима.

Услови и сва обавештења могу се добити у Економату Банске управе за време званичних часова.

Из Економата Банске управе Дунавске бановине I бр. 15385/40.

У чари реда...

Спортске вести са свих страна

Спарта из Вуковара победила је у пријатељској утакмици С. к. Апатин са 4:2.

У Вршцу је Војводина савладала С. к. Банатски Карловац са 3:0 (2:0). Играло се за првенство другог разреда.

Словеначки тенис савез основан је ових дана у Марибору. Први претседник је г. Радован Шепец.

Српски боксерски савез распасаће такмичење за професионално првенство Савеза за све категорије, сем велтер.

—о—

У недељу биће само једна прворазредна првенствена утакмица, у Беочину

Ове недеље биће само једна првенствена утакмица прворазредних у Новосадском потсавезу. Новосадски Раднички играће у Беочину са тамошњим Цементом, који сусрет, међутим, неће бити од неке веће важности с разлога, што један и други противник, и у случају победе, неће постићи неки знатно бољи положај на таблици првенства.

Пошто Цемент игра на свом терену, а Раднички није више у својој некадашњој форми, за фаворита у овом сусрету важе Беочинци.

Мали Огласи

ВИНОГРАД

око пола јутра, Иришки друм у близини Каменице, продаје се. Упитати у Каменици, Штросмајерова 10. (1377)

СТАН ОД 3 СОБЕ

са централним грејањем и компл. конфором за издавање. Уставска ул. 18. (1381)

Извр. бр. 114-940.

ОБЈАВА О ЈАВНОЈ ДРАЖБИ

Потписани судски извршитељ на основу §-а 225 Закона о извршењу и обезбеђењу из 1930 године објављује, да ће се услед закључка Среског суда у Бачкој Тополи, донесеног под бр. III-I-505/1939 у корист тражиоца извршења Мирковић Милана ратара из Степановићева (кога заступа адв. др. Жижа Александар из Новог Сада) против извршеника из Бач Тополе за наплату 14.000 дин. главнице са прип на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари, натплењене у записнику о плен. од 25 априла 1940 год. под бр. 1 то: 1 каса и 1 селектор за чишћење жита а који су предмети пописани у записнику о пленидби под бр. I-505/1939 и процењене на дин. 30.000.

Јавна ће се дражба одржати на дан 4 јуна 1940 г. у 9 часова пре подне у Бачкој Тополи у званичним просторијама извршенице.

Бачка Топола, 18 маја 1940 год.

Стеван. Н. Ерцеговац
судски извршитељ

Оглашујте у „Дан“-у

Власник за ДАН к. д. ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, главни уредник. Стевана Бранковића 11. — Ротациона штампа: ДАН, штампарско-издавачко предузеће Краља Александра 2.